

Parlamentul
Republicii Moldova

Leg-07 nr. 587
11 octombrie 2022

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018

(nr.363 din 28 septembrie 2022)

Direcția generală juridică a examinat, proiectul de lege nominalizat, prin prisma prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului și ale prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele considerente.

I. Evaluarea generală a proiectului de act normativ:

1. Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde art. 73 din Constituție și prevederilor art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform notei informative, proiectul legii supus avizării introduce o serie de modificări la Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare- *Cod*) ce se referă la:

- durata orelor de maximă audiență; jurisdicția furnizorilor de servicii media; actele ce însoțesc cererea pentru eliberarea licenței de emisie; responsabilitățile în materie de asigurare a transparenței asupra politicii editoriale, proprietății și finanțării furnizorilor de servicii media aflați sub jurisdicția Republicii Moldova;

- acordarea dreptului furnizorilor publici de servicii media de a difuza comunicări comerciale audiovizuale cu excepția teleshoppingului;

- remunerarea membrilor Consiliului Audiovizualului, inclusiv acordarea unei indemnizații lunare neimpozabile pentru acoperirea cheltuielilor de transport.

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. Cu referire la fundamentarea economico-financiară, condiție obligatorie, potrivit art. 30 alin. (1) lit. e) din Legea nr.100/2017, autorul menționează că, implementarea prevederilor proiectului necesită mijloace financiare suplimentare, fapt pentru care potrivit art. 131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, acestea urmează să fie acceptate de Guvernul Republicii Moldova.

5. Ținând cont de obiectul de reglementare al proiectului de lege, relevăm că pe lângă avizul Guvernului Republicii Moldova, care va conține și opiniile Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, este necesară efectuarea expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, potrivit art. 35 alin.(1) din Legea nr. 100/2017.

De asemenea, reținem asupra necesității avizării proiectului de lege de către Consiliul Audiovizualului și supus consultărilor publice cu societatea civilă din domeniul audiovizualului.

II. Obiecții de conținut

• Art. I din proiect:

1. **La pct. 7** din proiect se propune modificarea art. 21 lit. f) din Cod, care determină categoriile de informații pe care furnizorii de servicii media au obligația de a le asigura în mod simplu, direct și permanent utilizatorilor de servicii media.

Astfel, în rezultatul modificărilor operate, printre informațiile ce urmează a fi asigurate utilizatorilor de servicii media se identifică și „*politica editorială și persoana/ele (organismul/ele) care determină și poartă răspundere de politica editorială*”.

În mod cert, determinarea politicii editoriale și a subiecților responsabili de elaborarea acesteia este inerentă. Însă, din redacția cuprinsă în proiect, nu se distinge clar subiectul (subiecții) și etapa la care se face responsabil acesta, de la aprobare până la realizare nemijlocită a politicii editoriale. Subliniem că, însăși dispoziția art. 21 din Cod, stabilește obligația furnizorilor de servicii media de a asigura accesul simplu, direct și permanent utilizatorilor de servicii media audiovizuale, inclusiv la informațiile cu referire la subiectul responsabil de politica editorială. Or, în caz contrar, după cum este prevăzut la momentul actual în proiect accesul simplu, direct și permanent riscă să nu fie asigurat din varii motive.

Din acest considerent, pentru a conferi claritate normei sugerăm ca prima parte a propunerii „*politica editorială*” să fie prevăzută, iar cea de-a doua parte să fie prezentată în actuală redacție cuprinsă la art. 21 lit. f) din Cod și anume „*persoanele responsabile de politica editorială*”.

Totodată, la pct. 7 din proiect este prevăzută completarea art. 21 din Cod cu litera g) care stabilește că, „*rapoartele anuale de activitate întocmite conform modelului CA*”. În situația de referință, recomandăm ca după cuvântul „*modelului*” să fie introduse cuvintele „*aprobat de*”.

2. **La pct. 8** din proiect se prevede modificarea art. 25 din Cod prin completarea acestuia cu alineatele (3¹)-(3³).

Astfel, potrivit alineatului (3¹) lit. c) pentru obținerea licenței de emisie, solicitantul va anexa la cerere și *grila de emisie săptămânală a serviciului*

media audiovizual, conform modelului aprobat de Consiliul Audiovizualului. Este de menționat că, la art. 34 alin. (3) lit. a) din Cod este utilizată noțiunea de grila de emisie. Din acest considerent, se recomandă ca cuvântul „săptămânal” să fie exclus, în vederea asigurării utilizării unei terminologii constante și uniforme, potrivit art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017.

Totodată, modificărilor propuse de alineatul (3¹) lit. d) stabilesc anexarea la cerere a informațiilor ce se referă, inclusiv la:

1) Sursele exterioare de programe audiovizuale.

Subliniem că, actualmente Codul nu conține norme care ar reglementa conceptul de „surse exterioare de programe audiovizuale”, sau „surse interioare de programe audiovizuale”, motiv pentru care, recomandăm ca conceptul dat să fie reglementat, pentru a oferi claritate normei.

2) Modul de transmisiune (prin unde, prin distribuitori de servicii, prin radioreleu, prin satelit, internet etc).

Este de notat că, art. 1 din Cod definește termenul de transmisiune *drept furnizare primară, prin rețele de comunicații electronice, a serviciilor media audiovizuale liniare destinate recepționării de către public.* Constatăm că, în vederea prevenirii altor tipuri de transmisiune, a fost utilizată sintagma „comunicații electronice”, expresie introdusă în Codul audiovizualului al Republicii Moldova nr. 260/2006, (abrogat la 01.01.2019) în cadrul modificării conceptului de „distribuitor de servicii”.

Astfel, în vederea asigurării corelării normelor prevăzute de art. 3 alin.(4) lit. a) din Cod, sugerăm ca textul din interiorul parantezelor să fie revăzut, pentru a asigura corelarea textului „modului de transmisiune” și „transmisiune”.

3) Raza de emisie și auditoriul consumator de programe audiovizuale. În primul rând menționăm că, Codul nu operează cu noțiunea de „rază de emisie”, dar cu noțiunea de localități sau, teritoriul de furnizare a serviciului mediului audiovizual, după cum este prevăzut la art. 58 alin.(2) lit. g) din legea enunțată *supra*.

Adițional reținem că, nu este reglementată de Cod noțiunea de „auditoriul consumator de programe”, or, conceptul normativ de „consumator de programe” era cuprins în Codul audiovizualului al Republicii Moldova nr. 260/2006 *abrogat*.

Din acest considerent, se propune ca art. 1 din Cod, să fie completat în acest sens cu noțiunile enunțate *supra*.

4) De asemenea, potrivit alineatului (3¹) lit. e) din proiect, la cerere urmează să fie anexată „lista proprietarilor beneficiari ai solicitantului cu indicarea valorii cotei de participatie”.

În situația de referință, reieșind din scopul normei și al proiectului, relevanță prezintă mărimea cotei de participatie (de la 1 la 100 procente), dar nu valoarea financiară propriu-zisă exprimată în monedă națională. Motiv pentru care, recomandăm ca cuvântul „valorii” să fie substituit cu cuvântul „mărimii”.

5) Totodată la cerere urmează să fie anexat „actul prealabil de procurare a tehnicii necesare sau de luare în folosință”, potrivit alineatului (3¹) lit. g) din proiect.

Subliniem că, procurarea, închirierea, luarea în folosință gratuită a echipamentului de către solicitant, reprezintă un drept al acestuia, dar nu poate constitui o condiție imperativă pentru obținerea licenței de emisie. Mai mult, proiectul prevede procurarea și folosința, însă nu cuprinde și închirierea echipamentului necesar desfășurării activității.

6) La alineatul (3¹) lit. j) din proiect, cuvântul „asumarea” urmează să fie exclus sau substituit cu cuvântul „angajarea”, în scopul respectării prevederilor consemnate la art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017, terminologia utilizată este constantă celei utilizate în alte acte normative.

3. La pct. 15 din proiect, se propune completarea alineatului (4) de la art. 75 din Cod, cu literele k) și l). Reieșind din atribuțiile regulatorului și responsabilitățile furnizorilor de servicii în materie de prezentare și publicare a rapoartelor anuale de activitate ale ultimilor, este imperios ca inițial Consiliul Audiovizualului să le recepționeze, să le verifice și să decidă asupra aprobării sau respingerii acestora, ulterior urmare a aprobării, rapoartele vor fi publicate pe pagina web oficială a instituției.

Din acest considerent, în vederea respectării principiul consecutivității statuat la art. 3 alin.(1) lit. d) din Legea nr. 100/2017, propunem ca litera k) din proiect să devină litera l), iar litera l) să devină litera k).

Totodată, se recomandă excluderea cuvântului „analitice” din dispoziția de modificare a lit. a) al alin. (5) de la art. 75 din Cod, întrucât Codul operează cu noțiunea de raport de activitate (art. 79 alin.(4) lit. f)), pentru a fi în conformitate cu cerințele consemnate la art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017.

Cu certitudine, analiza comprehensivă a datelor reflectate în rapoartele anuale de activitate ale furnizorilor de servicii media, nu exclude caracterul analitic al raportului anual /rapoartelor trimestriale pe care le elaborează Consiliul Audiovizualului.

4. În partea ce ține de modificarea propusă **la pct. 19** din proiect, privind completarea art. 84 din Cod cu litera m), care prevede, *omiterea publicării pe propriile pagini web până la data de 1 februarie a anului următor celui de gestiune a rapoartelor de activitate pentru anul precedent*, remarcăm că, potrivit pct. 19 Art. I din proiect privind completarea art. 84 alin.(5) din Cod, la litera c) după cuvântul „anuale” se propune să fie introdus textul „sau respingerea de către Consiliul audiovizualului al acestora”. Respectiv, în cazul în care raportul nu este aprobat de Consiliul Audiovizualului, furnizorul de servicii media nu-l poate publica pe pagina web, motiv pentru care recomandăm ca publicarea rapoartelor să fie realizată în termen de 30 zile de la aprobarea raportului de activitate de Consiliul Audiovizualului.

5. La Art. II, referitor la intrarea în vigoare a proiectului de lege la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, menționăm că art. 56 alin.(1) din Legea nr. 100/2017 prevede că, de regulă, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării sau la data indicată în textul actului

normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Alin. (3) al articolului menționat *supra* expune expres cazurile în care poate fi stabilită o altă dată de intrare în vigoare a actelor normative, respectiv, în acest sens, urmează a fi aduse argumente privind circumstanțele obiective ce justifică excepția de la regula generală.

III. Obiecții tehnico-legislative

• Întru corespunderea normelor de tehnică legislativă și prevederilor Metodologiei de tehnică legislativă aplicată la redactarea proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova nr.3/2022,

- verbele din proiectul actului normativ necesită a fi utilizate la timpul prezent, întru respectarea prevederilor art. 54 alin.(1) lit.j) din Legea nr. 100/2017;
- la Art. I pct. 7 din proiect abrevierea „CA” urmează a fi substituită cu „Consiliul Audiovizualului”, totodată pe parcurs denumirea instituției va fi scrisă cu majuscule;
- numerotarea alineatelor prin utilizarea barei oblice va fi substituită cu utilizarea numărului de indice corespunzător;
- verbul „se exclude” va fi substituit cu verbul „se abrogă” în cazul prevederilor din proiect întrucât determină scoaterea din vigoare a elementelor structurale din actul normativ.

În concluzie, menționăm că textul proiectului de lege, urmează a fi revăzut și redactat, ținând cont de obiecțiile și propunerile corespunzătoare definitivării corecte a proiectului.

Referitor la oportunitatea adoptării, menționăm că aceasta ține nemijlocit de atribuțiile Parlamentului.

**Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ**